

Anonimizirana različica

Prevod

C-199/24 – 1

Zadeva C-199/24

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

13. marec 2024

Predložitveno sodišče:

Attunda tingsrätt (Švedska)

Datum predložitvene odločbe:

1. marec 2024

Tožeča stranka:

ND

Tožena stranka:

Garrapatica AB

ATTUNDA TINGSRÄTT [...] (ni
prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

STRANKI

Tožeča stranka:

ND

Tožena stranka:

Garrapatica AB, [...] (ni prevedeno)
Stockholm

[...] (ni prevedeno)

PREDMET

Odškodnina [med drugim]; zdaj ali vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču Evropske unije

[...] (ni prevedeno)

Tingsrätten (v nadaljevanju: okrožno sodišče) izdaja naslednji

SKLEP

- 1 Okrožno sodišče je na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske Unije odločilo, naj se pri Sodišču vložijo predlogi za sprejetje predhodne odločbe [...] (ni prevedeno)
- 2 Okrožno sodišče je odločilo tudi, da se obravnavanje zadeve prekine do sprejetja predhodne odločbe Sodišča.

[...] (ni prevedeno)

PREDLOG ZA SPREJETJE PREDHODNE ODLOČBE

Spor

Družba Garrapatica AB vodi podatkovno zbirko Lexbase in v njej objavlja osebne podatke oseb, ki so bile vpletene v kazenski postopek. Myndigheten för press, radio och tv (švedski organ za tisk in radiofuzijo) [zdaj imenovana: Mediemyndigheten; švedski organ za medije] je glede podatkovne zbirke Lexbase izdal tako imenovani „utgivningsbevis“ (potrdilo, da ni pravnih ovir za objavo, s čimer se zagotavlja ustavno varstvo; v nadaljevanju: potrdilo glede objave). Oseba N. D. je bila 17. januarja 2011 obsojena za kaznivo dejanje, zadevna obsodilna sodba pa je bila v podatkovni zbirki Lexbase dostopna do februarja 2024. Obsodilna sodba je bila odstranjena iz javne kazenske evidence.

Spor se nanaša na vprašanje, ali mora družba Garrapatica AB plačati odškodnino zaradi kršitve Splošne uredbe Evropske unije o varstvu podatkov [Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1, in popravek v UL 2018, L 127, str. 2); v nadaljevanju: SUVP] in drugih regulativnih določb o obdelavi osebnih podatkov. Oseba N. D. trdi, da bi morala družba plačati odškodnino v višini 300.000 SEK (švedske krone) z obrestmi. Družba Garrapatica AB ta zahtevek izpodbija in trdi, da se SUVP ne uporablja, saj je bilo glede Lexbase izdano potrdilo glede objave. Družba pa je priznala, da je zavrnila odstranitev osebnih podatkov osebe N. D., ko je ta to zahtevala, in sicer preden so bili osebni podatki odstranjeni v okviru

rednega notranjega čiščenja podatkov v družbi. Družba Garrapatica AB meni, da bi bila razumna odškodnina v višini 20.000 SEK.

Pravni okvir

Yttrandefrihetsgrundlagen in dataskyddslagen

Yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469; ustavni zakon (1991:1469) o svobodi izražanja; v nadaljevanju: zakon o svobodi izražanja) je eden od „mediegrundlagar“ (ustavni zakoni s področja medijev) na Švedskem in vsebuje določbe o ustavnem varstvu (med drugim) razširjanja radijskih in televizijskih programov in nekaterih spletišč. Namen je v zvezi s tem zagotoviti svobodo izražanja. Člen 4 v poglavju 1 zakona o svobodi izražanja določa, da se ustavne določbe o razširjanju programov uporabljajo za nekatere vrste podatkovnih zbirk, če je glede dejavnosti izdano potrdilo o objavi. V obravnavani zadevi je bilo podatkovni zbirki Lexbase izdano potrdilo glede objave, kar pomeni, da zanjo velja ustavno varstvo.

V poglavju 1, člen 7, prvi pododstavek, lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (zakon (2018:218), ki dopolnjuje določbe SUVP; dataskyddslagen (v nadaljevanju: zakon o varstvu podatkov)) določa, da se SUVP ne uporablja, če je v nasprotju s tryckfrihetsförordningen (ustavni zakon o svobodi tiska; v nadaljevanju: zakon o svobodi tiska) ali z zakonom o svobodi izražanja. Drugi pododstavek zgoraj navedene določbe določa, da se nekateri členi SUVP ne uporabljajo za obdelavo osebnih podatkov, ki se izvajajo med drugim v novinarske namene.

Iz poglavja 1, člen 14, zakona o svobodi izražanja izhaja, da noben javni organ ne sme, razen na podlagi navedenega zakona, ukrepati zoper osebo, ki je zlorabila svobodo izražanja ali prispevala k taki zlorabi v okviru programa, oziroma iz takega razloga ukrepati zoper program. Nadalje, iz poglavja 1, člen 11, navedenega zakona izhaja, da javni organ ne sme prepovedati ali ovirati prenosa, objave ali razširjanja programa v javnosti zaradi njegove vsebine, razen če je tak ukrep dovoljen na podlagi navedenega zakona.

Na podlagi poglavja 9, člen 1, zakona o svobodi izražanja lahko odškodnina zaradi zlorabe svobode izražanja v zvezi z vsebino programa temelji le na dejstvu, da je pri programu, na katerega se nanaša zahtevek, prišlo do kaznivih dejanj zoper svobodo izražanja. Opredelitev posameznika kot nekoga, katerega življenjski slog je kriminalne narave ali kot krivega oziroma drugo zagotavljanje informacij, na podlagi katerih je mogoče osebo izpostaviti preziru drugih, pomeni kaznivo dejanje obrekovanja in je kršitev svobode izražanja na podlagi poglavja 5, člen 1, zakona o svobodi izražanja, ter poglavja 7, člen 3, odloka o svobodi tiska (1949:105). Vendar to ni kaznivo, če je bilo glede na okoliščine upravičeno zagotoviti informacije o zadevi in če lahko oseba, ki je zagotovila informacije, dokaže, da so resnične oziroma da je upravičeno domnevala, da so resnične.

SUVP

Člen 10 SUVP določa, da se obdelava osebnih podatkov v zvezi s kazenskimi obsodbami in prekrški na podlagi člena 6(1) izvaja le pod nadzorom uradnega organa ali če obdelavo dovoljuje pravo Unije ali pravo države članice, ki zagotavlja ustrezne zaščitne ukrepe za pravice in svoboščine posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Kakršni koli celoviti registri kazenskih obsodb se vodijo samo pod nadzorom uradnega organa.

Člen 17 SUVP določa, da ima posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, pravico doseči, da upravljavec brez nepotrebne odlašanja izbriše osebne podatke v zvezi z njim, med drugim tudi če osebni podatki niso več potrebni v namene, za katere so bili zbrani ali kako drugače obdelani.

Vsak posameznik, ki je utrpel premoženjsko ali nepremoženjsko škodo kot posledico kršitve SUVP, ima na podlagi člena 82 navedene uredbe pravico, da od upravljavca ali obdelovalca dobi odškodnino za nastalo škodo.

Iz člena 85(1) SUVP izhaja, da države članice z zakonom usklajujejo pravico do varstva osebnih podatkov na podlagi te uredbe s pravico do svobode izražanja in obveščanja, vključno z obdelavo v novinarske namene ali zaradi akademskega, umetniškega ali književnega izražanja. V uvodni izjavi 153 je navedeno, da bi morale pravo držav članic pravila, ki urejajo svobodo izražanja in obveščanja, vključno z novinarskim, akademskim, umetniškim in/ali književnim izražanjem, usklajevati s pravico do varstva osebnih podatkov v skladu z navedeno uredbo. Zato bi morale države članice sprejeti zakonodajne ukrepe, v katerih bi bile določene izjeme in odstopanja, potrebna za uravnoteženje teh temeljnih pravic.

V skladu s členom 85(2) SUVP za obdelavo v novinarske namene ali zaradi akademskega, umetniškega ali književnega izražanja države članice določijo izjeme ali odstopanja od nekaterih poglavij uredbe, če so potrebni za uskladitev pravice do varstva osebnih podatkov s svobodo izražanja in obveščanja.

Potreba po sprejetju predhodne odločbe

Na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske Unije lahko nacionalno sodišče pri Sodišču Evropske unije vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe. Pogoj za to je, da se v zadevi zastavlja vprašanje razlage prava Unije in da je razlaga potrebna za odločitev v zadevi.

Obravnavana zadeva se nanaša na razmerje med svobodo izražanja in obveščanja ter pravico do varstva osebnih podatkov. SUVP v zvezi s tem daje državam članicam določeno mero zakonodajne diskrecije. V skladu s švedskimi pravili se SUVP ne uporablja, pravico do varstva osebnih podatkov pa urejata zakon o svobodi izražanja in zakon o svobodi tiska. Pravila iz zakona o svobodi izražanja glede obdelave osebnih podatkov v poglavju 1, člen 20, navedenega zakona se ne uporabljajo za osebne podatke kot so tisti v obravnavani zadevi. Pravica do

varstva osebnih podatkov v zvezi z razširjanjem osebnih podatkov, kot so tisti v obravnavani zadevi, je obravnavana le v okviru kazenske odgovornosti za obrekovanje in možnosti zahtevati odškodnino zaradi obrekovanja.

Sodišče je v zvezi z ravnotežjem med svobodo izražanja in pravico do varstva osebnih podatkov v okviru razlage direktive o varstvu podatkov [Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355)] ugotovilo, da je treba pravo ravnotežje med navedenimi pravicami in interesi oceniti na podlagi določb, s katerimi se v nacionalno zakonodajo prenaša navedena direktiva. Zato mora predložitveno sodišče nacionalno zakonodajo razlagati v skladu z navedeno direktivo in zagotoviti, da taka razlaga ni v nasprotju s temeljnimi pravicami, varovanimi s pravnim redom [Unije], ali drugimi splošnimi načeli prava [Unije], kakršno je na primer načelo sorazmernosti (glej sodbo Sodišča v zadevi Lindqvist[,] C-101/01[, točka 87])[.]

Okrožno sodišče meni, da ni povsem jasno, v kolikšni meri in za katere namene SUVP državam članicam omogoča sprejemanje zakonodajnih ukrepov glede obdelave osebnih podatkov in glede zahtev iz SUVP v zvezi z nacionalno zakonodajo, sprejeto na podlagi navedene uredbe. Ker ima pravo Unije prednost pred nacionalno zakonodajo, je tako pojasnilo potrebno za odločitev v zadevi.

SUVP državam članicam izrecno dovoljuje določitev izjem in odstopanj v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, ki se med drugim izvaja v novinarske namene. SUVP ne določa, kaj pomenijo novinarski nameni. Sodišče je ugotovilo, da je treba ta izraz razlagati široko in da je treba šteti, da se dejavnosti, katerih cilj je razkritje informacij, mnenj ali idej javnosti, izvajajo v novinarske namene, ne glede na sredstvo za prenos (glej sodbo Sodišča v zadevi Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy[,] C-73/07[, točka 61]). Sodišče je nadalje ugotovilo, da to velja tudi za podatke iz dokumentov, ki so v skladu z nacionalno zakonodajo javni. Vendar pa ni nadalje pojasnilo, ali razširjanje informacij, mnenj ali idej javnosti zahteva tudi določeno mero urejanja oziroma obdelave tega, kar se da na voljo javnosti.

Okrožno sodišče meni, da ni jasno, kako je treba SUVP glede tega razlagati. Zato je treba pri Sodišču vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Okrožno sodišče predlaga Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje naslednja vprašanja:

1. Ali člen 85(1) SUVP državam članicam omogoča sprejetje zakonodajnih ukrepov poleg tistih, ki jih morajo sprejeti na podlagi člena 85(2) navedene uredbe, v zvezi z obdelavo osebnih podatkov za

namene, ki niso novinarski oziroma ne pomenijo akademskega, umetniškega ali književnega izražanja?

2. Če je odgovor na prejšnje vprašanje pritrdilen: Ali člen 85(1) SUVP omogoča usklajevanje pravice do varstva osebnih podatkov na podlagi navedene uredbe s svobodo izražanja in obveščanja, kar pomeni, da je edino pravno sredstvo, na voljo osebi, katere osebni podatki se obdelujejo tako, da so kazenske obsodbe zadevne osebe javno dostopne na internetu v zameno za plačilo, začetek kazenskega postopka zaradi obrekovanja ali odškodninski zahtevek zaradi obrekovanja?
3. Če je odgovor na prvo ali drugo vprašanje nikalen: Ali se dejavnost, pri kateri se na internetu v zameno za plačilo in brez obdelave ali urejanja javno objavijo javni dokumenti v obliki kazenskih obsodb, šteje za obdelavo osebnih podatkov v smislu člena 85(2) SUVP?